

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Даниела Тодорова Маркова, ПУ „Паисий Хилендарски”

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор”

в област на висше образование 8. Изкуства
професионално направление 8.2 Изобразително изкуство,
научна специалност „Психология на изкуството”.

Автор: Веселка Христова Николова

Тема: „Изкуство и внушение. Психология на сугестивните и автосугестивни модели на художествената творба”

Научен ръководител: Проф. д. изк. Петер Цанев, Национална Художествена Академия

Общо описание на представените материали

Със заповед № 0191-0 от 27.03.2020 г. на Ректора на НХА, съм определена за член на научното жури за осъществяване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Изкуство и внушение. Психология на сугестивните и автосугестивни модели на художествената творба” за придобиване на образователната и научна степен „доктор”, докторска програма „Психология на изкуството”. Автор на дисертационния труд е Веселка Христова Николова - докторантка в редовна форма на обучение към катедра „Психология на изкуството, художественото образование и общообразователни дисциплини” към факултет „Изящни изкуства на НХА, с научен ръководител - проф. д. изк. Петер Цанев. Дисертационният труд е обсъден и предложен за защита на заседание на катедрата на 25.11.2019 г., като на 12.12.2019 г. решението на катедрата е прието на Факултетен съвет.

Представеният от Веселка Николова комплект материали на електронен носител включва следните документи:

- дисертационен труд;
- автореферат;
- автобиография.

Не са приложени копия на научните публикации.

Кратки биографични данни за докторанта

Веселка Николова е завършила специалност „Теория и практика на художественото образование” и последователно образователно квалификационна степен бакалавър и магистър в специалност „Рекламен дизайн” в НХА.

От темата при дипломирането ѝ като бакалавър проличава интереса ѝ към концептуалното изкуство. В дипломната си работа тя представя и изследва значими български и чуждестранни автори. Темата с която защитава магистърска степен е в сферата на рекламния дизайн. Докторантката има богат опит в разработването на рекламни събития, проектиране и изготвяне на различни рекламни продукти.

Автобиографичните данни показват множеството творчески изяви. В творческите проекти В. Николова експериментира с дизайн, фотография, пърформанс, инсталация. Впечатляващ е броят участия в изложби и арт форуми в страната – София, Пловдив, Велико Търново, Русе, Плевен, Монтана, Сливен и в чужбина - Франция, Корея, Сърбия, Македония. Немалко са самостоятелните ѝ изложби – в страната и в чужбина.

Член е на СБХ и на International Association of Art Critics.

Наред с множеството творчески участия има участия и публикации в национални, международни, докторантски конференции.

Особено ценен е опитът, който докторантката е придобила с посещенията си на лекции и семинари в чужбина – като резидентен художник изпратен от СБХ в Cite International des Arts, Париж, с участието ѝ в научен проект на University of Regensburg, проведен в галерията за модерно изкуство „Pinakothek der Moderne” в Мюнхен, Германия; срещите с преподаватели-художници в Барселона в две поредни години. Може да се предположи колко е значим този опит по отношение на широтата на погледа към изкуството и към разглежданите проблеми. Несъмнен е приносът на участията в различни програми за усъвършенстване на професионалната ѝ квалификация.

Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Един преглед на публикуваните автореферати в областта на психологията на изкуството, показва разнообразие от теми, повечето поставящи предизвикателни въпроси и тези, но в различна посока от поетата от докторантката. Експериментирането присъства в художественото ѝ творчество, а интереса ѝ към съвременните форми на изкуство, прави логичен изборът на тази интересна тема. Докторантката подчертава в увода, че изборът на темата е продиктуван от липсата на научно изследване, което да проучва методите на внушение и самовнушение

и тяхното приложение в изкуството. Независимо, че има публикации по темата на труда, на които авторката прави преглед, вероятно те засягат само отделни аспекти и допринасят за разнообразието от интерпретации. Теоретичната обосновка засяга проблеми, които поне у нас не са изследвани задълбочено. Приемам труда като цялостно и целенасочено изследване по темата.

Вниманието ѝ се насочва към определен период във времето, с акцент на новите авангардни движения и по-конкретно сюрреализма, като проследява приложението на използваните от тях методи.

При обзора на литературата се разглеждат основно изследвания на психологията на сюрреализма, философията и историята на изкуството, които интерпретират различни аспекти в поставените въпроси.

Тъй като техниките на внушение и самовнушение прилагани в изкуството се основават на психологически теории и методи, а тези теории са многобройни и често разнопосочни, се налага да се систематизират различните твърдения в една цялостна система.

Необходимостта от този труд е добре обоснована в увода на дисертацията в частта посветена на целите на изследването.

Познаване на проблема

Разглежданият труд обхваща обширен фактологически материал от психологически теории на различни автори, така също отделни творци и техните творби. Използвани са много литературни източници от областта на история и теория на изкуството, социология, психология, философия, естетика, голяма част от които англоезични. Докторантката познава състоянието на проблема, тя е ерудирана личност, несъмнено ползваща чужд език, биографичните данни представящи участията ѝ в лекции и семинари в чужбина само подкрепят впечатлението за широтата на нейната мисъл, освободена от стереотипи и склонна да приема и търси предизвикателства.

Методология на изследването

Избраната методология – исторически, критически анализ на психологически теории и методи, сравнителен анализ, семантичен анализ на понятия, позволява постигането на поставените цели в дисертационния труд.

Характеристика и оценка на дисертационния труд

